

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200388
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8522200388.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. J., toho času bytom E., č. XX, štátny občan Ukrajiny, zastúpené kolíznym opatrovníkom Obcou Matysová, dieťa rodičov - otca: J. R. a matky: J. F., bytom K., za účasti sestry maloletého dieťaťa: J. J., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom E. č. XX, štátna občianka Ukrajiny, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

„ Maloletému dieťaťu O. J., nar. XX.X.XXXX u s t a n o v u j e opatrovníka, a to jej sestru J. J., nar. XX.XX.XXXX.

Opatrovník, J. J., je o p r á v n e n á a p o v i n n á maloletú O. J. zastupovať pri právnych úkonoch, pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti, v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa (ďalej len navrhovateľ) podal na tunajší súd dňa 9.3.2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd ustanovil mal. dieťaťu opatrovníka v osobe jeho sestry, súčasne aby opatrovníkovi vymedzil rozsah práv a povinností tak, že je povinný maloleté dieťa zastupovať pri právnych úkonoch, pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti, v oblasti výchovy a vzdelávania. Návrh odôvodnil tým, že na územie SR pricestovali z Ukrajiny dňa 2.3.2022 p. B. S., nar. XX.X.XXXX spolu so svojou rodinou a jeho dve netere, a to plneletá J. J., nar. XX.XX.XXXX a nepľnoletá O. J., nar. XX.X.XXXX, a to z dôvodu vojnového stavu v krajine ich trvalého bydliska.

Na oddelení cudzineckej polície požiadali o štatút utečenca resp. dočasného útočiska v zmysle Uznesenia vlády SR č.144 z 28. februára 2022. Pri pohovore bol zistený stav a príbuzenský pomer medzi dieťaťom a žiadateľkou. Bolo zistené, že sa jedná o staršiu sestru maloletého (nie zákonného zástupcu). Maloletý bez sprievodu je v zmysle zákona o SPODaSK dieťa, ktoré „nie je občan SR a nachádza sa na území SR bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohlo byť dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Za MBS sa považuje každé maloleté dieťa, ktoré nie je občanom SR a ktoré sa na území SR zdržiava bez sprievodu zákonných zástupcov, príbuzných alebo osoby, ktorá je podľa práva alebo zvyku za dieťa zodpovedná a nielen o maloletého štátneho príslušníka tretej krajiny. Podľa právnych úprav a medzinárodných zvyklostí maloletými bez sprievodu sú deti menej ako 18. - ročné, ktoré sú odlúčené od obidvoch rodičov a nie je o nich postarané osobou, ktorá je za ich výchovu podľa práva a zvyklostí zodpovedná. Ide teda o osoby bez akejkoľvek starostlivosti a je potrebné sa o ne postarať ako o deti, ktoré sú občanmi Slovenskej republiky. Sociálne potreby takéhoto dieťaťa musia byť vždy prvoradé, preto je nutné poskytnúť im starostlivosť. Za cudzinca, ktorý nenadobudol plnoletosť, vyhlásenie podáva jeho zákonný zástupca alebo súdom ustanovený opatrovník. Umiestnenie maloletého v zariadení na výkon rozhodnutia súdu nie je v jej záujme, keďže má na území SR blízku osobu ochotnú sa o neho postarať a ku ktorej má vytvorený vzťah. Ďalej navrhovateľ poukázal na znenie

ustanovení § 60 ods. 1 a § 61 ods. 1 Zákona o rodine. V závere zdôraznil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v záujme mal. dieťaťa navrhuje návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť.

K návrhu pripojil Záznamy z pohovoru zo dňa 8.3.2022, fotokópie cestovných dokladov maloletého dieťaťa a jeho sestry, rodny list maloletého dieťaťa a jeho sestry.

2. Súd uznesením sp. zn. 4P/31/2022 zo dňa 10.3.2022 ustanovil mal. dieťaťu kol. opatrovníka, a to Obec Matysová.

3. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi doloženými k návrhu a dospel k záveru, že skutkový stav zodpovedá stavu ako ho opísal v návrhu navrhovateľ.

4. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 361 C.m.p. súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

6. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania sa podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 330 ods. 2 C.s.p. ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

13. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZoR) okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a 57 ods. 1 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 61 ods. 2 ZoR opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 61 ods. 2 ZoR súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

17. Účelom neodkladného opatrenia v súlade s vyššie citovanou právnou úpravou je neodkladná úprava pomerov účastníkov. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť dodržaný

formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázať nárok v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Inštitút neodkladných opatrení v porovnaní s doterajšou úpravou opustil charakter predbežnosti poskytnutej ochrany a po nariadení neodkladného opatrenia nemusí vždy nasledovať konanie vo veci samej. To však nevyklučuje ani to, že ochrana bude poskytnutá len na obmedzený čas a pred začatím konania vo veci samej. Jeho nariadenie je však možné v ktoromkoľvek štádiu konania. Súd môže nariadiť aj také neodkladné opatrenie, ktorého obsah je totožný s výrokom vo veci samej. Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné.

18. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie

nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa.

19. Maloletá O. J., nar. XX.X.XXXX na území Slovenskej republiky pricestovala s plnoletou sestrou, bez zákonných zástupcov, teda je dieťaťom bez sprievodu. Jej rodičia ostali v krajine obvyklého pobytu dieťaťa, v ktorej je vyhlásený vojnový stav. Mená a priezviska rodičov súd zistil z rodného listu mal. dieťaťa. Sestra maloletej J. J. pred navrhovateľom dňa 8.3.2022 prehlásila, že je sestrou maloletej a bude s ňou bývať u pani P. O., vzdialenej príbuznej jej uja, v obci Matysová. Maloletej bude zabezpečovať starostlivosť na Slovensku. Príbuzná maloletej O. P. pred navrhovateľom dňa 8.3.2022 prehlásila, že maloletemu dieťaťu a jeho plnoletej sestre umožní bývanie v jej domácnosti na adrese E. č. XX, okres J. Q..

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že v danom prípade sú osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, t.j. právny dôvod spočívajúci v ustanoveniach zákona o rodine, v zmysle zákona o rodine ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa, súd maloletemu dieťaťu ustanoví opatrovníka.

Súd má za to, že vzhľadom na aktuálnu situáciu na Ukrajine, ktorá je t.č. krajinou vo vojnovom stave, nepochybne je v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický ani fyzický vývoj, či dokonca život, uprednostniť ustanovenie opatrovníka, ktorý je ochotný sa o ňu postarať, pred umiestnením maloletej v zariadení na výkon rozhodnutia, nakoľko je v súčasnosti na území Slovenska bez sprievodu zákonného zástupcu.

21. Súd súčasne v zmysle § 62 ods. 2 ZoR vymedzil opatrovníkovi rozsah práv a povinností tak že, je povinný maloleté dieťa zastupovať pri právnych úkonoch, pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti a v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky. Súd má za to, že takto vymedzený rozsah práv a povinností opatrovníka je dostatočný na to, aby boli chránené záujmy maloletého dieťaťa.

22. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a po zohľadnení najlepšieho záujmu maloletého, súd vyhovel návrhu navrhovateľa v celom rozsahu.

23. Toto neodkladné opatrenie je neodkladným opatrením pred začatím konania vo veci samej, súd má za to, že povaha vecí pripúšťa, obsahovo totožný výrok neodkladného opatrenia a rozhodnutia vo veci samej. Toto neodkladné opatrenie upravilo pomery účastníkov konania bez rozhodnutia vo veci samej, preto súd neuložil navrhovateľovi povinnosť podať návrh vo veci samej.

24. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15

dňa odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).